

ВКП(б) Мишкан Райкомы да РИК ны органжа
вич кэчэш пöрык лэктэш

Газет ан:
ик ийлан 5 тэнгэ,
6 тылзылан 3 т.

Адрес: БАССР,
дер. Мишкино.

ВКП(б) ОБКОМЫШТО

Стэрлитамак, Абээлил да Мишкан район-влакыштэ партий пропагандэ миймэ нэргэн

Обкомы партий пропагандэ, агитацэ да пэчатэ паша пöлкажэ Стэрлитамак, Абээлил да Мишкан район-влакыштэ партийнэ пропагандэ миймым тэкшырыш. ВКП(б) Обком, тэкшырмашын итогшо нэгызэш лукмо пунчалэшжэ, ты район-влакыштэ партучобо сэтым комплектоватьлымаш, тунэмаш кошт шс-влакын шинчымашыштым ушыш налде эртаралтын пропагандист влак палэмдэмашым кöлэш сэмын эртарэн огыт ул да пропаминар пашамат ситышын шынден огыт ул, манын палдыртыш. Ты районласэ парткабинэт влак, кызыт мартэ пропагандист влаклар, партучобо кружокышто тунэмшэ влаклар полыш пумаштэ рüдо вэрым налын огыт шого да полышымат аламан пуэн шогат.

Кружок влаклар заньтым эртараш кöлэш условий (пöрт, туныкташ кöлэш квага, тулэч моло) влакышталтын огыл. Кружок влакыш тунэмаш коштмаш, путыракшым Абээлил да Мишкан район влакыштэ пушкыдо. Пэрвичнэ парт-организацэ, ВКП(б) райком влак политик тунэмашым кöрылышо коммунист влаклар пэвгыдэ йöным ыштэн огыт ул.

ВКП(б) Рüдо Комитэт дэн Обком могорым, партучобым сезонносыш шуктыдымаш нэргэн шуко гана шиждарышт гынат, ончыктым о ик райкомжат, партучобым лушкыдэмдымылан конкрэтлэ мэрым ыштэн огыт ул. ВКП(б) Рüдо Комитэтын „Пропагандист влакын, лышыл жапыштэ ыштышаш пашашт“ нэргэн лукмо пунчалжым, Упö ола парторганизацэ влакыштэ кузэ шукталтмэ нэргэн лукмо Обкомын рэшэныжым партий чумэр погынымаштат, райком бöроштат лончылалтын огыл.

Стэрлитамак, Абээлил да Мишкан районсо парт пропагандэ мийымашым, Обком ситышын огылэш чотлыш да ВКП(б) Стэрлитамак, Абээлил, Мишкан райком влаклар парт кружок сэтым ончэн лэктын, слушатель влакын шинчымашыштым ушыш налын, комплектоватьлаш. Кажнэ кружоклар конкрэтлэ про-

грамм дэн туныктышашлан калэндарнэ планым ышташ. Партий историй тунэмме кружокысо шагал грамотан комунист влакым обшо образовательнэ школыш, шагал грамотан влакым туныктымо кружокыш кусараш да пушкыдын тунэмшэ коммунист влакым политграмот тунэмме кружокыш кусараш кöштыш.

ВКП(б) Абээлил, Мишкан да Стэрлитамак райком сэкретар влаклар, чыла пропагандист влакым **ышканышт** тэкшырэн лэкташ, пропагандистлар коммунист влак кокла гыч йамдылалтышжым ончэн налын, райком бöрöш посна, посна пэвгыдэмдаш обэзатылыш.

Пропагандист влаклар семинарым организоватьлаш, а кушто организоватьлаштын гын, нуцын пашаштым сайэмдаш. Ты семинар влакым чын корныш шогалтэн, пропагандист влакым кöрылтдэ туныктымо школыш савураш, райком влаклар кöшталтын. Пропсеминар влакым вуйлатэн шогаш, райком сэкретар, культпроп вуйлатышэ, а совхозлаштэ, совхоз политотдэл начальник влаклар кöшталтэш. Ончыкэш пропсеминар вуйлатышэ влакым йамдылшашлан, паша ыштэн кертшашлык пропагандист влак кокла гыч пропсеминар вуйлатышэ олмэштышэ влак группым ыштымашым практиковатьлаш обком рекомэндоватьла.

Пропагандист, районсо партийнэ, комсомол актив влаклар да партий политик тунэмме кружокышто тунэмшэ влаклар теория да методическэ полыш пумаштэ парткабинэт влакым рüдо вэрым налын шогымашкэ шукташ, Обком райком сэкретар влаклар кöштыш. Парткабинэт влакым моло кöлэшлан пайдаланымаш (Парткабинэтэш ликпунктым почмаш, погынымаш, засэдавэ влак эртарымашт. моло), да садыгак пропсеминар вуйлатышэ влакым тöрлө кампаньэ паша дэн уполномочэн ыштэн колтымашым, Обком категорическэ чарыш.

Кружокышто туныктымаш миймым систематическэ тэкшырэн шогэн да кажнэ тунэмшын кузэ тунэммыжым палэн шогаш.

Кружокыш тунэмаш коштшо влакым точно учотыш налын, нуцын да пропагандист влак коклаштэ пэвгыдэ большевик дисциплиным кодаш. Кöгына тунэмашым кöрлэш, пэвгыдэ мэрым ышташ.

Партучобо эртарыме годым, тунэмашын качэст-выжым нöлталмашкэ, политик шижмашым да содер-жаньышкыжэ, Обком райком, пропагандист влаклар посна шонымашым ушаш кöшта. Обком райком-влаклар ВКП(б) Рüдо Комитэтын: „Партий историй тунэмме кружоклаштэ тунэммым сайырак шинчышашлан да пэвгыдэмдашлар партий историйнэ кажнэ раздөлжым пöтармөнтö кружокышто тунэмшэ влаклар кошартыш лекцийым квалифцированнэ лектор лудмашым практиковатьлаш“.

„Партий историй пропагандым тыгэ организоватьлаш, тыдын дэнэ коммунист влак партийнэ паша ыштыме исторический обстановкым, тудын куго вуйлатышэ дэн организаторжо влакын пашаштым, партийнэ илышыжэ дэн кучэдалмаштыжэ гыч факт дэн событий влакым лиймэ жапышым рят дэнэ палэн налышт. Тыдын дэч посна партийнэ политикшым, партий историйнэ тöрлө этапштыжэ партийнэ тематик дэн организацион приёмож вийагым да васталтым, лозунг, формо да паша метод васталтым углаш да палэн налаш ок лий“.

Кэвэж жап годым, партий политик тунэмме кружокын заньтэ кэчышт влакым кöчыкэмдымашкэ шуктыдэ, партий пропагандэ пашаштэ сезонностым пытараш, обком, ВКП(б) Стэрлитамак, Абээлил да Мишкан райком влаклар „Красная Башкирия“, Йагтэльск Стэрлитамак совхоз политотдэл влакым обэзатылыш

Стэрлитамак, Абээлил да Мишкан район газет редакцэ влаклар партий политик тунэмашым, путыракшым тунэмашын качэствыжым да политик чотшо дэн шонымашым шукурак ушэн, газетшыкышт сэрэн шогаш кöшталтын.

Москосо физкультурник - влакын 1936 ий 6-шо ийульсо чумэр парадышт. Сурэтыштэ Сталин, Молотов, Димитров йолташ - влак трибунышто рвзэ- влак коклаштэ.

ТÖРЭДАШ ТУНГАЛЬЫЧ

Ийульын 18-жэ „Путиловэц“ колхоз, Пайтара йал совет, уржа тöрэдаш лэктэ. 20-шо ийульлан 21,20 гектарым тöрэдэ.

Тöрэдмаш кид дэнэ эртаралтэш да 1-шэ бригадэ 9 гектарым, 2-шо бригадэ—6,70 гам да 3-шо—5,50 гам тöрэдыныт.

Ийульын 19 жэ „Шэмэр“ колхоз уржам кид дэнэ тöрэдаш тунгальэ.

Ийульын 20-жо Крупская лöмэш колхоз, Мишкан йал совет уржам машина дэн тöрэдаш лэктэ.

„БОРЬБА“ КОЛХОЗ ШУРНО ПОГЭСТАРМАШЛАН ИАМДЭ ОГЫЛ

Шурным кöчык срокышто да сай качэствэ дэн погэн налмашым шуктышашлан, чыла машина, кура-лым, кöрмэ идым, табор да моло могорымат сай йамдылэн шуктымым йодэш. Тугэ гынат, „Борьба“ колхоз, вуйлатышыжэ Антипин Спирдон, шурно погэстармашлан йамдылалтмашыш кöлэш шонымашым ушэн огыл, йамдылалтмаш путыракат пушкыдо. 16-шо ийуль мартэ кöрмэ, тöрэдмэ машина влак апшат ончыло шо шинчат. 44 паша им-ныллан 29 орва вэлэ кичкаш йöршö уло да тудат кажнэ колхозник влак кидыштэ улыт. Ныл пуалтыма машина гыч иктыжат олмыкталтың огыл. Лэваш влак садыгак эрыкталтдэ шинчат. Киндэ оптышаш

амбар влакым эрыктэн, ди зэфакцэ эртаралтын огыл. Амбар влак клэшан, эрыктыдэ киндэ оптышашлык огыл. 16-шо ийуль мартэ график паша план ышталтын огыл. Колхозник, колхозница-влак могой участкышкэ пэвгыдэмдалтын, палэ огыл. Силослымаш дэн курго йамдылымаш кöрылмаш тöрышто. 16-шо ийульлан 56 тонн силос да 237 цэнтнэр лышташ курго вэлэ йамдöлымэ. Колхоз вуйлатышэ Антипин дэн Кэмэй йал совет вуйлатышэ Байрамалов влак шурно погэстармаш дэн курго йамдылымаш паша влак кöрылтышышто улмыштым ужын шогат гынат, йоным ыштымаш укэ.

Пүйам пүйашак кöлэш

„Волгыдо“ дэн „Кызыл Йул“ колхоз влак лышнысэ Тöргым вöдэш кок вöд вакшым ышталтын. Иктыжым „Пётровский“ вэсыжым „Волгыдо“ колхоз влак кучат. Ардаш йал совет кöрго да йöргэ лышыл моло колхоз влак шурно йöгышаш сугырыкташ тышкэ толыт. Тыдэ чыла йöргэ улшо колхоз влаклар раш палэ. Чын „Волгыдо“ дэн „Кызыл Йул“ колхоз влак тагальсэ Тöргым сэр, вакш ышташ сай вэр да Тöргым вöдшат изак огыл. Тöргым вöдысö кол влак—Мэман кучэн огыда—манмыла вöд гыч тоштэн, тöштэн эртат, вэржат колым öрчыктаршашлык вэлэ. Кодшо ий „Кызыл Йул“ колхоз, „Пётровский“ кол-

хоз вакш дэч кöшагырак пүйам пүйэн, полусложно машина дэн шурным кырыш, тугэ гынат, ты колхоз тэнейэ пүйам пүйэн огыл. Пүйам пүйэн полусложно машина дэн шурно кырмашым организоватьла гын сай лийэш ильэ, вэс могорым колым öрчыктарашат пэш сай.

11.900 ТЭНГАШ У ЗАЙОМ ШАРАЛТЭ

Пайтара йал советыштэ 10-шо ийульлан 11.900 тэнгаш у зайомым шаралтэ да окса погымашымат тунгалалтэ. Ты паша шукталтмаштэ нэлылык-влак лийыч гынат, массэ коклаштэ угландарымаш кугын полшыш.

Комсомолэц--Миша стахановла ужала

Мишган раймагыште ужалышылан комсомолэц—Саликайэв Миша шога да тавар ужалымаште тудо стахановла ышта.

Кэчэш план почэш, 1736 тэнгэ акаш таварым ужалаш тийыш гын, тудо 3000 тэнгэ дэчат артык ужала, шуко годым кэчаш ужалышаш планжым 200 процентыш шукта.

Ийунь тылзыште план почэш 42 тужэм тэнгэ акаш таварым колхоз массылан ужалаш тийыш гын, тудо планжым 200 процентыш шуктыш.

Миша куштылго капан йэн, ик минут жапым йара ок эртарэ. Тавар налаш толшо колхозник, колхозница-влак йодмым чэслын шуктэн шога.

Ахмат

АЙГИШЭВ ПАШАМ СТАХАНОВЛА ЫШТА

Айгишэв Асылбайын чодра йамдылмаштэ пашам стахановла ыштымашыжэ „Микойан“ колхоз член влаклан палэ. Тудо план почэш ышкежэ гына 30 кубомэтыр чодрам йамдылаш тийыш гын, 165 кубомэ-

тр м йамдылен да 60 кубомэтрым шолылен.

Асылбай чодраштэ пашам стахановла ыштымышлан, колхоз правлен могырым примэроватъялтын.

ВЬАЛОВА М.

„Песня о счастье“ кино нэргэн (Байбулатовын салам сэрышыжэ)

—12-шо Ийуньыштэ Хорольысё Мундыр Эрвэл крайысэ йошкар армий гарнизонын клубышкыжо „Песня о счастье“ лман, йукаан кино сёрэтым ужаш мийышна. Пэрвой кок ужашыжэ пытымэшке кинон содржаньыжым умлен ышга кэрт.

Кэнэтак марий мут-влак йука залыште шэргылтэ. „Тыдэ мо, омэм дэн ужам альэ чынак“ манын воктэнэм шинчышэ марий йолташым, тукалтэн йодым. Тудат шоналтэн гына—чынжымак марла-а...—пелэштыш.

Чынжымак, марла кино улмаш. Кино сёрэтыште модшыжо Кавырля кэчывал жапште курайым шоктэн, куго—шкышэ йондал дэн „тывырдык“ дэн канаш чарнышэ марий-влакым куштыкта.

Тыдым руш да моло калык-влак кужашын кид совымаш дэн ваш лийыч,

мыланат куго йывыртмашым ыштыш.

Тыштак марий—батрак, Кавырлян курай шоктымаш гыч тугалын, музыкантыш савырнымыжым да моло калык дэн пырля марий калыкын наций форман, социалист содржаньан культуржо ончык каймым ончыкта.

Ты киношто модшовакын вургемышт, мурымашышт, куштымашышт да тулэч моло койыштыт гарнизон клубышто ончэн шинчышэ-влакын шумэштышот чот пийын кодо.

Мый, Мундыр Эрвэл крайште совет элнам аралышэ, марий йошкар армэйэц-влак лум дэн ышк-нан ужмынам, йывыртывышашлан, „Комун Корно“ газет коч Мишкан районьсо марий-влаклан йывыртывымэ йошкар армэйэц саламым колтэм.

Шöрын да уйын учотшо укэ

„Петровский“ колхоз ушквал фермыштыжэ кум лүштымб ушквалжэ уло. Ты ушквал-влакым Баймэтова Күльзэма лүшта да сипарат коч ышке сургытыжо йоктара. Кум ушквалын пöржö, уйжö монарэ лэкмым палыме учот эгешна мийалт. сипарат гыч лэкшэ шöр прэзэ-влаклан огэш воч.

Колхоз вуйлатышылан ойлэтат — тудым трэвтылвна—манын, шöр дэн уй учотым кунам трэвтылэда вара? Лүштышö Күльзимат уй ужалаш кок пазарыш лэктэ вэт?—вуйлатышэ дэч йодам.

УЖШО

Рэзэнка самолёт

Нэлэ Промышленность Калык Комисариатын экспремэнтальнэ институтыштыжо П. И. Гроховскийын конструкторжэ дэнэ ик олман рэзэнка самолётым пройэктироватьлалтын.

Ты самолётын нэлгышэ 80 килограмм. йашныкэш погэн пыштэн вэс вэрыш кусараш лийэш. Рэзэнка самолётышто руль-влак дэн мотор пыжыктымэ рамкэ дэч посна, моло наста укэ.

Самолётыш ышкэнжын насосыжо дэн йужым тэмшышын 15-20 минут дэч вара, човгэштэн кайаш лийэш.

Увэр-ангар

(Элыштэ коштын савурнышо литэратор Й. Йалкайн дэнэ кутырымаш)

—Пэрвойак **Улысö** литэратур-наук пашам ойлэм. Башгизын марий сэктыржэ (П. Вавилов—МОНАРН) рвэзэ литэратур-влакын сэрышыштым иктэли погэн савыкта (пэчэтла). САЙРАН ШУМБАН пйэсэ сборникшым кызыт редакцэ онча.

Пошкырт Наук Институтын марий сэктыржэ (Н. ТИШИН) йатыр наук статьяам йамдылен, „Кок вичийашлан“ фольклорым (калык мутым да мурым) шуко погэн.

Ту кок сэктыр-влакын йатыр ийышкэн пашам ышымышт нэргэн калык ончылан **ОТЧОТЫМ ЫШТЫДЭ** огыт кэрт **Иошнар Ола.** Йубилэйлан йатыр сай кнага лэктын, нунын коклаштыт —„Сылнымут аршаш“ уло, кызытсэ литэратур-влакын эн сай сэрымыштым чумуралтын.

Рүдö библиотэкин у вуйлатышыжэ, рвэзэ спэциалист **ИВАН ВИНОГРАДОВ** (Библиотэк вузым марий гыч шкэтак пштарэн) марийвэд кабиньэтым ыштэн. Тывэчын кэвэжлан мийшэ йолташ-влакын лудмышт шуэш гын, ту кабиньэтыште марий нэргэн кнагам шуко муыт. Наук Институтат тэний библиотэкижым йатыр кугэмдэн, кнагам лудын наук пашам ыштэн шинчаш гына вэр ижэ ышталтэш.

Марий Наук Институтат рвэзэ йылмызэ (языковед) влакын Марий йылмэ дэн йафэтидологий нэргэн марла сборникыштым луктэш. Тыште марксист йылмэ теорийын нэгызышэм куштылго йылмэ дэн пэрвой кана умландаралтэш. Сэрынен **ТАРАСОВ, ЙАЛКАЙЭВА А.,АНДРЭЙЭВ И,молат,**

Рвэзэ Литэратуровэд **МИХАИЛ КАЛАШНИКОВ** „Литэратур Энциклопэдийыш“ йатыр куго статьям сэрэн, вэрысэ пэчатывыш искусство нэргэн шуко возэн, адак критик пашам йамдыла.

Пушкиным марлаш куса-

рышэ тшккэ ышталтын. Тушко марий поэт, прозаик драматур-влак ушалтыныт (С. Чавайн, Й. Йалкайн, О. Ипай, молат). Пашам тугалыныт.

Г. КАРМАЗИНЫН моло наук пашаж (рукописнэ) дэн пырля эрвэл марий мурым лончылмо куго тэорий статьяжэ уло. Кызыт тудо школыш шудымо рвэзэ-влаклан кнагам йамдылен.

А. ИСКАНДАРОВ—рвэзэ композитор—йатыр мурым сэрен, йубилэйне конкурс годым прэмийым налын Искусство тэхникумышто туныкта, тушко талантан рвэзэ да удыр-влакым колташ тугалман, тэний йатыр налыт.

Лэнинград. Академий Наукын пашайэвжэ, **Н. Маррын** учэникшэ **М. П. Чхайдзэ** вуйлатымэ циклыште, тэний Лэнинград Историй, Философий, Лингвистикэ Институтым (ЛИФЛИ) 12 йэн гыч кум йөн эн сай тунэм пытарышт. тувэч коктытшо марий—**А. ЙАЛКАЙЭВА АЛКИМА** (Чорай гыч), адак **АНДРЭЙЭВ** (Йошкар-Ола гыч). Нуно пэрвой стэпэньан дипломым да ассистэнт лүмым налыныт. Марий гыч пэрвой у лингвист (йылмызэ) улшо сэдэ рвэзэ спэциалист-влак наук пашам ышташ Йошкар Олаш кайышт. **ЛИФЛИ**-ын тэний лу нарэ марийым налыт, стэпэньдэ да илымэ вэр уло.

М. П. ЧХАЙДЗЭ марий йылмын падэжшэ нэргэн куго наук пашажым савыкта, тудым наукин кандидатывышкыжэ сайлалтывыжэ годым сай аралэн. Моло лашажат шуко пэчатлалтын.

Йылмэ пашаштэ Марий наука Институт адак Пошкырт наука институтын марий сэктыржэ тылэч тынгэжат, Академий наука дэнэ кылым кучыдэ ышташ тугалыт гын, пашашт сэдыгак ончык кайэн ок кэрт,—тыдэ пэш рас койэш.Тугак Пошкырт марий

коклаш экспэдицым ыитышэ мар НИИ дэн ВЦКНА-н отчотыштым тывэл общэствээнност йоддэ ок кэрт.

Тывэл марий гыч Лэнинградьсэ Гэрцэн лүман университетым **ИЗИБАЙЭВА ГАЛИНА** (Кужнырын) пштарэн, пэдагог пашам ышташ кундэмыш кайа.

Вэс ий тыштак литэратур факультэтым **СЭРГЭЙ ИБАТОВ** (Тöлдын) пытара тудо вийан, пүсо Литэратуровэд лийшаш гай койэш. Адак **КАЛИКАЙЭВ МАКСИМ** (Пёрö районын) туштак историй факультэтым пытара.

Москва. Учебник-влак чылажат 1 августлан лэкшаш маныт, кызыт Учпэдгиз йүдшö кэчыжэ манмэ гай пашам ышта.

Тудынат йатыр ий годск лукмо марий учебникшэ-влакым лончылаш, сайжым-осалжым шинчаш жап ала кунамак шуын мэмнан туныктышына-влаклан „Комун Корно“ коч Пошкырт Наук Институтын марий сэктыржэ коч, Учпэдгиз гыч йэным отчотышташ ужыктэн да моло сэмынат критик пашам чот тугалдэ огыт кэрт.

Гослитиздат токач, **И. СТРЭЛЬНИКОВЫН** „САЛАМ“ почэла мут кнагажым лукто, вашкэ **Н. Мухинынат** тугай кнагажэ лэктэш, адак **Й. Йалкайн** „Ола“ повэстышэ да **С. Чавайын** „Элнэт“ романжэ савыкталтэш. Вэс ийлан планым кызытак ыштат, тывэл литэратур влакын рукописышт уло гын, викак Гослитиздатыш колташ тугалышт (улица 25-го Октября, дом 10/2, зав сэктором литэратуры народов СССР Гослитиздата) тудым, планыш пурташ йодышт. Ты пашам Пошкырт рэспублик писатывл ушэмын марий сэкцийжэ коч ытэдэ гын, адакат сайрак лийэш, йуванаш гына ок кёл.

—Кызытшэ моло ойлышашэм укэ.—манын Йаныш Йалкайн йолташ мутышым кошартыш.

Удрамаш трактырнэ бригадэ пашаштэ

Кодшо тылзылаштэ Мишкан Машинэ Трактыр Станцэ удрамаш тракторист-влак курсым эртарыш. Курсышто 30 угла удрамаш трактыр курсым тунэм лэктэн, колхоз пасушто трактыр дэн пашам ыштат. Кызыт 16-шо номеран Удрамаш трактырнэ бригадэ организоватъялтын. Бригадым комсомолка Рэдникова вуйлата да ты бригадыште 7 удрамаш тычот гыч кок марий, кум руш да ныл тотар удыр-влак пашам ыштат.

„Мэ кином ик ий годсэк ужын огына ул.“

Кино картиным ончы ктымаш, йалыштэ культур шарымашын ик күлэш ужашыжэ улэш. Кино картинэ коч социалист строитэлыстын кушмыжым тулэч молымаг рас палаш лийэш. Тугэ гынач мэмнан Ардаш йал совет көрго колхоз ылачыштэ идалук годсэк кино картиным ужын огыт ул. Мо мэмнан йал совет кино ончымо права гыч волталтын мо? **А.**

ФИЗКУЛЬТУР ПАША МАЛА

Мишкан район рүдыштö физкультур паша мала, „Готов к Труду и Оборне“, значокын кэвэж нормышт влакым привиматьлаш райСФК могырым шоналтывышат укэ.

Район рүдысö службышо—рвэзэ, удыр-влаклан молашышт физкультур площадкыштэ нымогай оборудованьэ укэ, заньятэ дэч вара,кас, третий лишний“ да „туньель“ дэн вэлэ модыт. Физкультур пашам намиш РайСФК-ан вик обэзэностышо огыл мо? **А. Ш.**

зам. отв. ред. С. М. ВАСИЛЬЕВ